

Economische veiligheid vraagt om een sterke circulaire plasticindustrie

Inbreng voor het schriftelijk overleg over de Raad voor Concurrentievermogen van 24 september 2026

Europa kan strategische afhankelijkheden niet verminderen als het tegelijkertijd productie- en recyclingcapaciteit verliest.

Een sterke circulaire plasticindustrie is daarom essentieel voor Europees concurrentievermogen én economische veiligheid.

Plastics Europe Nederland roept het kabinet op om tijdens de Raad voor Concurrentievermogen in te zetten op:

- behoud en opschaling van circulaire productie- en recyclingcapaciteit;
- erkenning van recycling als strategische industriële activiteit;
- één Europese markt voor afval en secundaire grondstoffen.

Concurrentievermogen, circulariteit en economische veiligheid hangen nauw samen, maar begint bij een sterke industriële basis.

Tijdens de Raad voor Concurrentievermogen op 24 september 2026 spreken de Europese ministers over de samenhang tussen economische veiligheid en concurrentievermogen. Daarbij staan onder meer het verminderen van risicovolle strategische afhankelijkheden, diversificatie, het versterken van de interne markt en het versnellen van strategisch relevante innovaties centraal.

Behoud en opschaling van Europese productie-, innovatie- en recyclingcapaciteit verdienen een centrale plek in deze discussie. Zonder een concurrerende thuismarkt kunnen circulaire en strategische doelstellingen immers niet worden gerealiseerd en blijven risicovolle afhankelijkheden bestaan.

Plastics Europe Nederland vraagt het kabinet daarom om tijdens de Raad voor Concurrentievermogen expliciet aandacht te vragen voor de rol van de circulaire plasticwaardeketen in het versterken van het Europese concurrentievermogen en de economische veiligheid. De keuzes die nu worden gemaakt, en die hun beslag krijgen in de Industrial Accelerator Act en de Circular Economy Act, bepalen mede of Nederland en Europa erin slagen hun industriële basis, innovatiekracht en circulaire ambities te behouden.

Productie daalt en circulaire opschaling blijft achter

Voor de plasticindustrie is het cruciaal dat Nederland zich inzet voor een concurrerende Europese industrie. Productie staat onder grote druk, terwijl de omschakeling naar circulaire plastics

onvoldoende snel opschaaft. Onze recente datarapportage *The Circular Economy for Plastics*¹ laat zien dat deze ontwikkeling het concurrentievermogen, de circulariteit en de economische veiligheid tegelijkertijd raakt.

De rapportage laat zien dat Nederland in twee jaar tijd de sterkste productiedaling van alle Europese landen kende (-14,4%). Tegelijkertijd blijven investeringen in nieuwe productie- en recyclingcapaciteit achter doordat bedrijven onvoldoende zekerheid hebben dat deze zich terugverdienen. Circulaire technologie die in Nederland is ontwikkeld, kan daardoor onvoldoende op industriële schaal worden toegepast. De afhankelijkheid van productie en grondstoffen van buiten Europa neemt daardoor verder toe.

Dit vraagstuk raakt niet alleen klimaat- en circulariteitsbeleid, maar ook industriebeleid, handelsbeleid en economische veiligheid.

Waarom plastics strategisch relevant zijn voor economische veiligheid

De plasticwaardeketen laat bij uitstek zien hoe concurrentievermogen, circulariteit en economische veiligheid met elkaar samenhangen.

Voor de verduurzaming van plastics zijn omvangrijke investeringen nodig in productie-installaties, recyclingcapaciteit, circulaire grondstoffen en innovatieve technologieën. Deze investeringen komen alleen tot stand wanneer bedrijven voldoende perspectief hebben op schaal, vraag en een goed functionerende Europese markt.

Wanneer productie- en recyclingcapaciteit uit Europa verdwijnen, wordt het moeilijker om Europese circulaire innovaties commercieel uit te rollen. Ook vermindert de beschikbaarheid van in Europa geproduceerde secundaire grondstoffen. Een sterke circulaire plasticindustrie draagt daarom niet alleen bij aan klimaat- en circulariteitsdoelen, maar ook aan een bredere Europese productiebasis en een grotere weerbaarheid van industriële waardeketens.

Behoud van de Europese industrie betekent daarbij niet dat Europa zich van internationale markten moet afsluiten. Economische veiligheid is juist gebaat bij diversificatie, sterke eigen capaciteit en samenwerking met betrouwbare en nauw geïntegreerde handelspartners.

Drie concrete aanbevelingen

1. Versterk Europese productie met werkbare oorsprongsvoorwaarden

De Industrial Accelerator Act moet bijdragen aan het creëren van vraag naar in Europa geproduceerde circulaire en koolstofarme producten. Werkbare en proportionele oorsprongsvoorwaarden kunnen Europese producenten meer perspectief bieden en investeringen in Europese capaciteit ondersteunen.

De uitwerking daarvan moet zorgvuldig gebeuren. Europese productiecapaciteit moet worden versterkt zonder bestaande waardeketens met betrouwbare en nauw geïntegreerde handelspartners onnodig te verstoren.

¹ Het volledige rapport en de presentie van de Nederlandse situatie zijn te downloaden op de website van Plastics Europe en Plastics Europe NL via deze [link](#)

Materiaal uit het Verenigd Koninkrijk en de EFTA-landen zou daarom onder duidelijk omschreven voorwaarden als gelijkwaardig aan Europese inhoud moeten kunnen worden beschouwd wanneer dit aantoonbaar bijdraagt aan het Europese concurrentievermogen, de weerbaarheid en de economische veiligheid.

2. Erken recycling als strategische industriële activiteit

De beschikbaarheid van secundaire grondstoffen is een belangrijke voorwaarde voor een circulaire en weerbare Europese industrie. Recycling moet daarom expliciet worden erkend als strategische industriële activiteit binnen de uitwerking van de Industrial Accelerator Act.

Relevante recyclingprojecten en projecten gericht op de productie van circulaire grondstoffen moeten, mits zij voldoen aan heldere duurzaamheids- en kwaliteitscriteria, toegang kunnen krijgen tot passende versnellingsinstrumenten. Daarbij kan worden gedacht aan snellere en voorspelbaardere vergunningprocedures en deelname aan Industrial Manufacturing Acceleration Areas.

Dit:

- verbetert het investeringsklimaat voor nieuwe capaciteit;
- ondersteunt de opschaling van Europese recyclingtechnologie;
- vergroot de beschikbaarheid van secundaire grondstoffen;
- versterkt de grondstoffenzekerheid en het concurrentievermogen van Europa.

3. Voltooi de Europese markt voor secundaire grondstoffen

Verschillen tussen lidstaten in afvalwetgeving, einde-afvalcriteria en de uitvoering van recyclingregels belemmeren de ontwikkeling van een Europese markt voor secundaire grondstoffen. Hierdoor kunnen beschikbare materiaalstromen niet altijd efficiënt over de grens worden ingezet.

De Circular Economy Act biedt een belangrijke kans om deze belemmeringen weg te nemen. Europa moet inzetten op verdere harmonisatie van:

- einde-afvalcriteria;
- definities en kwaliteitscriteria voor secundaire grondstoffen;
- interpretaties van Europese afvalregelgeving;
- uitvoeringsregels voor het grensoverschrijdend gebruik van gerecyclede materialen.

Een beter functionerende interne markt vergroot de beschikbaarheid van grondstoffen voor Europese producenten, maakt schaalvergroting mogelijk en creëert een gelijk spelveld voor bedrijven die investeren in circulariteit.

Conclusie

Europa kan strategische afhankelijkheden niet verminderen wanneer tegelijkertijd productie-, innovatie- en recyclingcapaciteit uit Europa verdwijnen.

Economische veiligheid, concurrentievermogen en circulariteit zijn geen losse beleidsdoelen. Zij versterken elkaar wanneer Europa kiest voor een sterk industriebeleid, een goed functionerende interne markt en een aantrekkelijk investeringsklimaat voor circulaire productie.

Plastics Europe Nederland roept het kabinet daarom op deze samenhang actief uit te dragen tijdens de Raad voor Concurrentievermogen en zich in de onderhandelingen over de Industrial Accelerator Act en de Circular Economy Act in te zetten voor een concurrerende, innovatieve en circulaire Europese plasticwaardeketen.

Contact:

Plastics Europe

Plastics Europe Nederland

Drea Berghorst

Managing Director Nederland

+31 6 5321 83 74

Drea.berghorst@plasticseurope.org

September 2026
